

1. **ชื่อเรื่อง:** ระบบติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ANC4.0 ด้วยChatbot “MOPH connect” LINE application ก้าวอย่างเพื่อสร้างลูกและโรงเรียนพ่อแม่ Online ศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองพลูตาหลวง โรงพยาบาลสตึก 10

2. **ชื่อเจ้าของผลงาน:** 1) นางวาสนา คำแก้ว พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ 2) นางจิตสุภา ไสยจิตร พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ **ชื่อผู้นำเสนอ:** นางวาสนา คำแก้ว และ นางจิตสุภา ไสยจิตร สถานที่ติดต่อกลับ ศูนย์สุขภาพชุมชนเมืองพลูตาหลวง กลุ่มงานบริการปฐมภูมิและองค์กรรวม โรงพยาบาลสตึก กม.10 e-mail jijitsu1234@gmail.com โทรศัพท์มือถือ 082-9236948

3. **บทนำ: (หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์การศึกษา)** งานอนามัยแม่และเด็กเป็นบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพประชากร ซึ่งเริ่มตั้งแต่การดูแลครรภ์ เพื่อให้การตั้งครรภ์และการคลอดอย่างมีคุณภาพ แม่และเด็กปลอดภัยและมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ต่อเนื่องถึงการดูแลเด็กในช่วงปฐมวัยซึ่งเป็นทรัพยากรอันทรงคุณค่าและเป็นอนาคตของชาติ จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ตั้งแต่ปี59-61 พบปัญหาความเสี่ยงในเรื่อง หญิงตั้งครรภ์คลอดทารกน้ำหนักน้อยกว่า2,500 กรัม ร้อยละ 9.25,8.3และ7.5 , คลอดก่อนกำหนดร้อยละ8.12และ6.25 และหญิงตั้งครรภ์มีภาวะซีด ร้อยละ21.57,19.92และ16.91ซึ่งยังไม่ได้ตามเกณฑ์เป้าหมาย และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งปัญหาความเสี่ยงดังกล่าวทำให้เกิดอันตรายต่อหญิงตั้งครรภ์และทารก ดังนั้นถ้าหญิงตั้งครรภ์มีความรู้ในการดูแลสุขภาพ ได้รับการดูแลฝากครรภ์อย่างต่อเนื่อง และเจ้าหน้าที่สามารถติดตามหญิงตั้งครรภ์ให้มารับการดูแลครบตามเกณฑ์มาตรฐานได้ จะช่วยลดปัญหาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้

จากปัญหาเบื้องต้นทำให้ผู้รับผิดชอบงานอนามัยแม่และเด็ก ได้ศึกษาข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามหญิงตั้งครรภ์ถึงเหตุผลของการไม่มาฝากครรภ์ตามนัดและทดสอบความรู้ในการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ พบปัญหา ดังนี้คือ 1) สัมวันนัดรับบริการ 2) ไม่เห็นความสำคัญของการฝากครรภ์ตามกำหนด 3) คิดว่าไม่เป็นปัญหาถึงจะไม่มาฝากครรภ์ 4) ไม่ทราบวิธีการดูแลสุขภาพขณะตั้งครรภ์ จึงได้นำผลการศึกษามาออกแบบพัฒนาระบบติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ 4.0 ด้วย Chatbot “MOPH connect” Application LINE กระทรวงสาธารณสุข เพื่อแจ้งเตือนหญิงตั้งครรภ์อัตโนมัติล่วงหน้าก่อนวันนัด 2 วัน และส่งข้อความเตือนผู้รับผิดชอบให้รับรู้ว่ามีหญิงตั้งครรภ์ในเขตรับผิดชอบใครบ้างที่ANCครบกำหนดตรวจครรภ์ โดยเตือนครบกำหนด และเตือนANCเกินกำหนด พร้อมเบอร์โทรศัพท์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถโทรติดตาม และเน้นย้ำให้ ความสำคัญของการมาฝากครรภ์กับคนที่ขาดนัด ทำให้หญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ครบ 5ครั้งตามเกณฑ์ เพิ่มขึ้น และทางทีมงาน ได้นำ LINEก้าวอย่างเพื่อสร้างลูกและโรงเรียนพ่อแม่ On line ของกรมอนามัยมาใช้เป็นสื่อในการเรียนรู้ของหญิงตั้งครรภ์ โดยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์มือถือ โดยใช้Link ผ่านหน้าการแจ้งเตือนรับบริการใน LINE MOPH connect และเพิ่มช่องทางการสมัครใช้งานระบบเป็นเอกสาร ระบบการติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ Chatbot “MOPH connect” Application LINE กระทรวงสาธารณสุขอีกช่องทางหนึ่ง

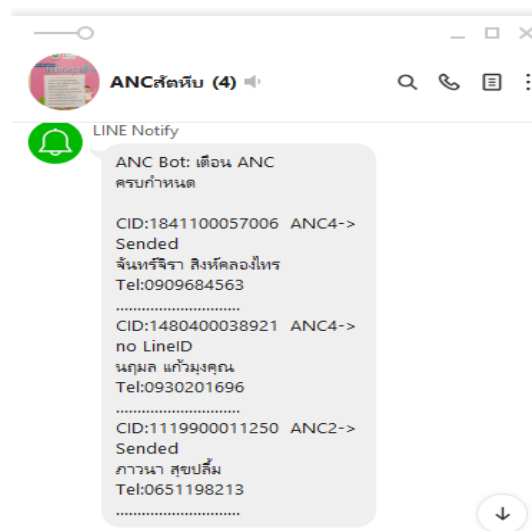
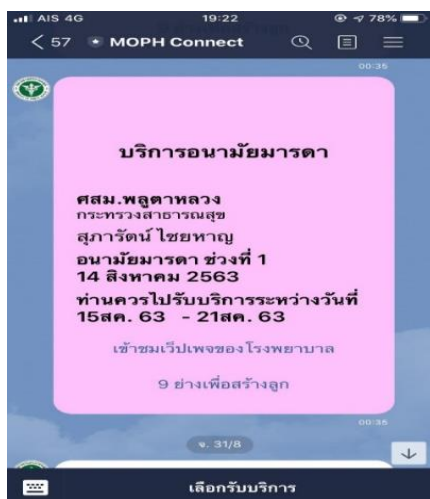
วัตถุประสงค์ 1) หญิงตั้งครรภ์ให้ฝากครรภ์ครบ5 ครั้งตามเกณฑ์ ร้อยละ 60 2) เพื่อลดระยะเวลาการทำงาน ตรวจสอบข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ที่ขาดนัดแต่ละคน ช่วยเพิ่มเวลาติดตามให้ข้อมูลผู้ป่วยมากขึ้น ทำให้หญิงตั้งครรภ์มาฝากครรภ์ตามเกณฑ์เพิ่มขึ้น 3) เพื่อให้หญิงตั้งครรภ์มีความรู้ในการดูแลตนเองลดความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ตามตัวชี้วัดคุณภาพดังนี้ 3.1) หญิงตั้งครรภ์มีภาวะซีด <ร้อยละ10 3.2) หญิงตั้งครรภ์คลอดทารก น้ำหนักน้อยกว่า2500 กรัม ร้อยละ 7

4. **วิธีการศึกษา/การดำเนินงาน :**

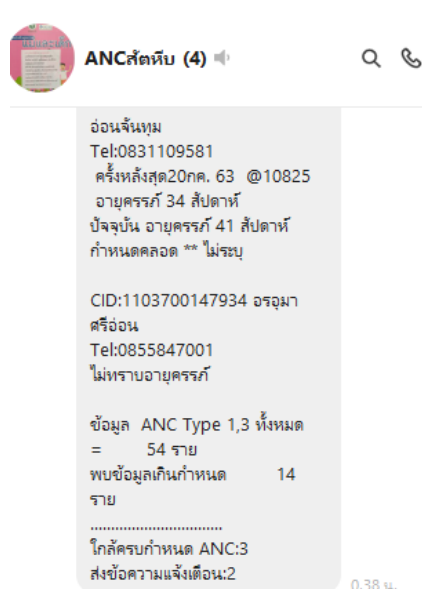
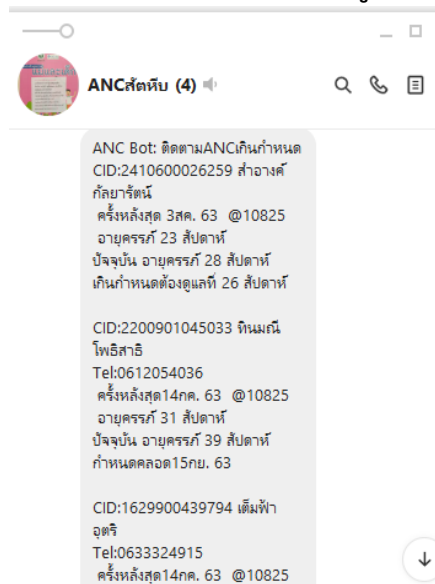
1) ใช้แบบสอบถามเหตุผลของการไม่มาฝากครรภ์และทดสอบความรู้ในการดูแลสุขภาพหญิงตั้งครรภ์ โดยใช้แบบประเมินความรอบรู้และพฤติกรรมสุขภาพ(HB/HL)ของกองสุศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น

2) ปรีกษาโปรแกรมเมอร์ออกแบบระบบติดตามหญิงตั้งครรภ์ ในเซตรับผิดชอบของแต่ละพื้นที่ใช้ข้อมูลANC บนฐานHDC อัตโนมัติทุกวัน และส่งข้อมูลแจ้งเตือนหญิงตั้งครรภ์เมื่อพบว่ามีค่าผิดปกติการฝากครรภ์ตามช่วงมาตรฐาน ก่อน 2 วัน ใน LINE MOPH connect และในรายชื่อที่รับกำหนดและขาดนัด จะส่งข้อความมาที่กลุ่มผู้รับผิดชอบงานโดยผ่าน Application line กลุ่ม ANC Chatbot อัตโนมัติทุกวัน เวลา24.00น.

ตัวอย่างการเตือนล่วงหน้าที่ยิงตั้งครรรค์ ผ่าน LINE MOPH connect

แจ้งเตือนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ANCครบและเกินกำหนด

3) ให้หญิงตั้งครรภ์ทุกรายเพิ่มเป็นกับ LINE MOPH connect แจ้ง

เตือนให้มารับตรวจครรภ์ก่อนวันนัด และสมัครเพิ่มเป็นเพื่อนกับ ก้าวอย่างเพื่อสร้างลูก และโรงเรียนพ่อแม่ On line ตามเอกสารการพัฒนาระบบติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์

4) กำหนดวิธีการใช้งานการติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ดังนี้ 4.1) ผู้รับผิดชอบงานANCรับข้อความ ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ และเบอร์โทรศัพท์ ของหญิงตั้งครรภ์ โดยมีแจ้งครบกำหนดฝากครรภ์ และข้อมูลผู้ที่ขาดนัดส่งข้อความผ่าน Application line กลุ่มANC bott ทุกวัน เวลา 24.00 น.

4.2) นำข้อมูลที่ได้รับ โทรติดตามผู้ป่วยที่ขาดนัดให้รับบริการฝากครรภ์ในวันถัดไป

4.3) บันทึกผลการติดตามการฝากครรภ์ในโปรแกรมเวชระเบียน

4.4) หญิงตั้งครรภ์จะได้รับข้อความ คลิปด้านการดูแลสุขภาพจาก line ก้าวอย่างเพื่อสร้างลูกทุกวัน และเรียนรู้โรงเรียนพ่อแม่onlineได้ด้วยตนเองมีการทำpre-test post test หลังดูคลิปความรู้

5. ผลการศึกษา ประเมินระบบการติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์เปรียบเทียบตัวชี้วัดคุณภาพ ดังนี้

ประเภทกิจกรรม	ปี59- 61 ก่อนพัฒนาระบบ	ปี 62-63(9ด.) หลังพัฒนาระบบ%
1. หญิงตั้งครรภ์ฝากครรภ์ครบ5ครั้งตามเกณฑ์>ร้อยละ60	13.38,13.19 และ 10.68	41.86 และ 63.64
2. หญิงตั้งครรภ์มีภาวะซีด <ร้อยละ10	21.57,19.92และ16.91	12.63และ11.43
3. หญิงตั้งครรภ์คลอดทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2500 กรัม ร้อยละ7	9.25,8.3และ7.5	4.44และ8.42
4.ระยะเวลาการเตรียมข้อมูลติดตามหญิงตั้งครรภ์	1 ชม	5 นาที
5.หญิงตั้งครรภ์ที่ใช้ระบบติดตาม Chat MOPH connect มาฝากครรภ์ครบ5ครั้งตามเกณฑ์	NA	100
6.การประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพและพฤติกรรมสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์เมื่อใช้App ก้าวอย่าง และโรงเรียนพ่อแม่	71.01 ดี 59.40 ไม่ดี	82.17 ดีมาก 75.92 ดี

ความพึงพอใจหญิงตั้งครรภ์ในการใช้ระบบติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ คิดเป็นร้อยละ 95.42

6. สรุป และข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

1. สามารถนำไปใช้ในการติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์ให้ได้รับการฝากครรภ์ตามกำหนดได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง

2. สามารถลดระยะเวลาการทำงานตรวจสอบข้อมูลหญิงตั้งครรภ์ในพื้นที่รับผิดชอบทีละคน ช่วยเพิ่มเวลาติดตามให้ข้อมูลผู้ป่วยมากขึ้น ทำให้หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลครบตามกำหนดเพิ่มขึ้น

3. ขยายผลการนำระบบติดตามดูแลหญิงตั้งครรภ์4.0 ด้วย Application LINE MOPH connect กระทรวงสาธารณสุข ไปใช้ในรพ.สต.เครือข่าย ทุกแห่ง

4. หญิงตั้งครรภ์สามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านโทรศัพท์มือถือด้วยLine ก้าวอย่างเพื่อสร้างลูกทุกวัน และเรียนรู้โรงเรียนพ่อแม่online

บทเรียนที่ได้รับ

1. ควรมีการปรับปรุงที่อยู่และเบอร์โทรศัพท์ให้เป็นปัจจุบันเพื่อใช้เป็นช่องทางติดต่อผู้ป่วยได้ง่าย รวดเร็ว

2. มีข้อจำกัดในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่มีโทรศัพท์smart phone หรือไม่มีinternet จะไม่สามารถใช้งานระบบนี้ได้ ควรมีการเพิ่มการเข้าถึงสัญญาณ free wifi ให้ครอบคลุมพื้นที่บริการของหน่วยบริการ

3. จัดให้มีคลินิกLBW ทุกวันอังคารมีระบบคัดกรองเสี่ยง เพิ่มการให้ความรู้เฉพาะเป็นรายบุคคล

7.เอกสารอ้างอิง: โรงเรียนพ่อแม่ online กรมอนามัย (10/09/63) เข้าถึงได้จาก

http://anchpc.com/total_questionnaire/frm_signup.php